

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorok, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, za avstro-egerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četr leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četr leta 3 gold., 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od cetiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220.

Opravnistvo, na ktero naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

„Slovenski Narod“ se more od vsakega dneva dalje naročiti po ceni, kakor je na glavi lista označena. — Gospode, kateri naročnino niso ponovili, prosimo, da to takoj storé, da ne bode pretrgovanja v pošiljanji.

Pobratimstvo.

Pri naših južnih bratih je še dandanes pobratimstvo ozka zveza priateljev, kateri delé med seboj zvesto in neomahljivo vse dobro in slabo do smrti, ki se torej podpirajo vzajemno v vsaki nezgodi življenja in tudi skupno nosijo vsa bremena mnogokrat burnega življenja. Na kratko rečeno: pobratimstvo je živahnejša in stanovitejša zveza od one prirojenih bratov.

Pri nas Slovencih so tudi živila enaka čuvstva med rodoljubi starje dobe, kateri še se sedaj med seboj imenujejo pobratime. Smisel začetega rodoljubja je bil skupno bujenje iz mrtvila in osrečenje za nemarjenega naroda in stal je vsak rodoljub za vse in vsi za enega, dokler se niso sebično vrinili tuji, neslovenski elementi v to blagodejno delavnost, katera je vedno pripravljena bila na požrtvovanje samega sebe in samo pospeševala srečo in slavo dolgo zaničevanega naroda. Pravi rodoljubi še se sedaj čutijo nerazdelno skupino mislečih, delavnih in žrtvoljubnih mož, kateri ne iščejo druge sreče, kakor napredovanje lastnega naroda v duševnem in gmotnem obziru, da bi se bližal vrhuncu človeške omike, kakor jo zavzemajo drugi napredni in torej izobraženi narodi. Brez napredka se rodoljubje niti misliti ne more, torej posamezni in stanovski sebičniki, kakor tudi nevedni rakovniki niso rodoljubi. Avstrijski Slovani sploh in južni na poseb morajo ali naprej iti v vsaki stroki koristnega človeškega delovanja, — ali pa na lastno škodo in sramoto zaostajati za vsemi drugimi narodi, kateri razumevajo zahteve novega časa po — napredku; in če

se mi Slovenci za tega ne moremo navdušiti, je ves naš napor zastonj in samo podoben človeku, katerga zbudé, predno ga usmrtijo.

Nekdaj je bilo narodno delovanje naslonjeno na rame vseh rodoljubov in koristnost takega složnega in vzajemnega truda zapazujemo že nekoliko desetletij. Zadnje čase pa se je to izkušeno in potrjeno načelo opustilo in v raznih pokrajinalah se je izcelilo „nezmotljivo“ poveljništvo posameznikov po vodilu diktatorjev rimske dobe: „stat pro ratione voluntas.“ V slovenskem središči je to že doseglo vrhunc svojega krivega, za narod škodljivega postopanja tako, da se vsi sosedni narodi že rugajo našemu prizadevanju. Voz politične borbe in narodnega napredka v duševnem obziru so srečno dotirali v blatno zagaz, iz ktere ga nikdar več ne spravijo posamezniki, ampak vse združene moči vseh narodovih prijateljev, katerim ni mar za osebne koristi, nego za narodno. Gotovo vsak rodoljub si je že vprašanje stavil, kako bi se ta žalostna prikazen dala zopet odstraniti. Odgovor je kratek: na rame vseh se naj naslanja, kakor v prvidobi, narodno delo. Če bodemo s prekrižanimi rokami čakali na rešitelja, ktemu imamo samo prikimavati in ga slediti, kakor nemisleča drhal, bodemo prej dočakali narodno smrt, kakor njega vstajenje in naši potomci bodo s Kolarom obžalovali zaslepljene sprednike, na katerih gomilah bodo zastonj žalost in tugo prepevali. Še je čas zdramiti se, še ni toliko zamujeno, da se ne bi popraviti moglo, ako še pretaka naše žile zdrava kri, ako še ni umrlo gorko sreča za budni narod, kateri ima v izobilji vseh dobrih lastnosti za svojo srečo. Narod naš je zdrav na duhu in na telesu, on je mlad stopil v kolo drugih naprednih narodov, on bode prerodil obnemogle in zaspane sosedje in ker ga je kot listja in trave v prostranih slavljanskih deželah, se ni bati brezuspešnega napora, ker našemu narodu ne manjka silnih mož, samo da jih ve zbrati in

zbrane tudi primerno rabiti. Vsaka slavljanska veja se naj zaveda svoje skupnosti sè sorodniki svojimi, da ne opeša v delovanji, ako bi se mislila osamljeno na svetu in samo na sebi preslabo in premajhno za silni napor sosednih narodov, kateri se ne cepijo, ampak združujejo. Pri nas ni upravičeno javkanje, da nas je samo pol drugi milijon in še to v razkosnih deželah, da torej ne moremo nič izdatnega početi, ampak smatrajmo se za vejico velikanskega Slovanstva, ktero še le stopa na vrhunc svoje boljše prihodnosti. Ta misel nas bode krepčala, ako sami ne moremo izvesti velikanskih idej, ker nam druga ne treba, kakor poiskati si med brati zavezničkov, katerih nam je dobrotljivi Bog dal na sto milijonov. Vendar tudi delovanje posameznih rodov slovanskih mora biti dobro preudarjeno, da se samo razvija in da ne ovira koristnega truda drugih sorodnikov. Vsaka vejica naj torej skrbi za razvoj svojega bitja in svojih cvetov z umom in srcem, da ne zavozi na postranska pota ali da zopet privodi voz na veliko, gladko cesto pravega napredka. Srečna je torej bila misel dopisnika „Slovenskega Naroda“ iz Cirknice, naj se skliče shod vseh rodoljubov, da popravi, kar so tuji elementi s političnimi harlekinadami skvarili ter da se za prihodnje vstanovi smer vsemu duševnemu delovanju. V slovenskem središči bi se ime osnovati veliki osrednji odbor 50 rodoljubov, ki bi imel svoje podobore v vseh slovenskih pokrajinalah, ako hočemo priti do zaželenega konca. Sedajni čas zahteva preveč, da bi posameznemu mogoče bilo zadostovati na vse strani, torej se naslanjam na vse, ako nečemo še globlje zagaziti. Le vsi imajo vse potrebne lastnosti, posamniki pa samo poeline. Da se ta osnova oživotvori, bi potrebno bilo pripravljaljajoči odbor sestaviti, in ko je ta dovršil svoje priprave, bi se še le imel sklicati občni shod. Ta bi naj osnoval novo društvo „Pobratimstvo“ za razumno, premišljeno in neumorno

Listek.

Prešern, Prešer in Prešeren?

Uganka „Novicam“ in njih abecednemu otroku, gospodu — b —.

(Dalje.)

Vrniva se zopet k Preširnu. Da je to ime pridevek, to si uže povedal. Poslušaj dalje! Sejavljeno je iz besedice pre in potem iz korenike šer ali šir? Kaj meniš, iz katere teh dveh? — Lakše, sinko, lakše! Ne odgovarjaj tako nepremišljeno! Trdiš namreč, da je iz korenike šer, in sicer zategadelj, ker je to stvar najbolje vedel baš pesnik sam, kajti sebe vsak najtanje zna. Stoj, abecedarček —b—! in pómni, da vsa slovenčina korenike šer nema! Nič me debelo ne gledi, res je nema, nego ima samo koreniko šir, katera je porodila samostavnike: širokost, širina, širjava, pridevek: širok z glagolom: širiti, — in če po vsem slovenskem jeziku povsod zastonj iščeš korenike: šer, menda vendar vidiš, da ne moreš pisati: Prešer! Ali morebiti zádrgo, v kateri lehkomešljno ujet otepaš okrog sebe, hočeš pregrizniti s tem, da porečeš: dobro, če je to res, potem beseda: Prešern slovenska nij? — Nu, kaj molčiš? — Vedel sem, da tako samo-

glav še vendar nijsi, ker čutiš, da bi se preneusmiljeno osmešil, ako bi trdil kaj tacega, česar ti nikdo verjeti ne more. — Hvala bogu! toliko sva naposlед z velikim trudem vendar izvrtala, da je treba staviti Prešer, dokler se hoče prav ter pametno delati, kakor uči pravopisje, in da to ime torej znači tacega človeka, ki se povsod rad nekako preveč širi, da-si naš pesnik nij bil mož te vrste. Zdaj, mislim, uže ne bode pretežko, celo tvojo glavo preveriti, da je slavni Prešeren samo to vedel, kar še danes všeck neizobražen Slovenec, da namreč njegovo ime znači „muthwillig.“ O tem svedoči njegov distih, katerega si nam ti poprej tako gladko iz ust znal; a žal mi je, da z njim zopet nijsi dokazal, katera pisava je po slovnični pravilna: Prešern, Prešer in ali Prešeren! V obeh omenjenih gránesih (vérzih) namreč to ime nikjer ne stoji v imenovalniku (nominitivu) in baš edine imenovalnikove oblike si ti potreboval, ako si nas hotel prisiliti, da ti verujemo, kar nam razmotavaš. Kakor je torej do danes tvojemu razumu bila v gosto meglo zavita netežavna pisava Preširnovega imena, tako je bila tudi našemu pesniku samemu ter je vsem tistim slovarščakom, ki so pisali in še pišejo: prešeren (muthwillig.) — Zdaj si vendar uže premagan, kar se tiče korenike: šir, ali ne?

Trdiš li, da še ne? Kako je to? — Odgovarjaš mi: če je v tej koreniki res pravilen sam i, zakaj se je v njega mesto brez uzroka tako mastito mogel posaditi e, ako nema nikakoršne pravice ni božje ni človeške?

Ljubi moj —b—! veš, treba je še zeló maledi, in v resnici bi se človek ná-te jezik! Ta tvoj vgorov me nikakor nij zadel nenadoma; a mislil sem, da si to vprašanje ti uže molčé sam rešil v svojih možjanih; kajti baš zaradi tega sem te poprej izpraševal, smeš li pisati: prepēr človek? In rekel si, da je prepēr po slovnični pravilno. Tega izgleda nijsem bil tebi nikakor pomolil brez premisleka; a ker vse nič nij pomagalo, zvedi torej, moj radoučni abecedarček! da mehki soglasniki: l, lj, nj, r, š, č, ž, svojo raztoplivo moč raztezajo na samoglasnike pred sobo in za sobo. V nekih mejah spada semkaj tudi n; a to poslušati bi tebi uže bilo preučeno. Vidiš, baš teh soglasnikov moč je naradila, da mi Slovenci zdaj govorimo: véra, méra, malo ne kakor bi se pisalo: vira, mira, in poleg tega na Dolenjskem vendar tudi čeješ: pri moji véri. A naš jezik je v starini govoril: věra, měra, kar bi denašnji Dolenje in Notranje izrekali: vejra, mejra, da nijso zaradi soglasnika r odstopili od nekdanjega pravila. V

delovanje na političnem, znanstvenem in narodno-gospodarskem polji, v katerga spodobnih prostorih bi našli resnobni možje resnobne pogovore, mladina naša pa priložnost, pripravljati se z umom in srečem za prihodnje delovanje. Vsaka koristna stroka narodnega delovanja bi naj našla v tem društvu svoje razborite zastopnike, in če se dela s tisto želevno marljivostjo in dosledno stanovitostjo, ktero pri nekterih sorodnikih že sedaj občudujemo, pridemo v malo letih do namenov prvotnega, nesobičnega, delavnega rodoljubja, ktero je brez hvalisanja, brez slepega prikimovanja srečo iskal le v narodnem napredku. To se tudi gotovo doseže, ako se društvo razdeli v razne odseke, da se primerno odloči delo po lastnostih soudov, ker vse nikdar ne bode za vsakega poedinega, in z razdelitvijo dela le se more kaj vztrajnega doseči. Da morajo pri tem vstroju zastopani biti vsi stanovi, se samo po sebi razumeva, kar je pri nas tudi težko doseči, ker je v vseh stanovih mislečih, dobrosrčnih rodoljubov, kitem je edino mar sreča in čast budnega, pridnega, bogato obdarjenega naroda, ktero ima v Avstriji varovati dragoceni biser, jadransko morje, ktero se naslanja na svoje sorodne južne brate in vendar tudi posreduje duševne proizvode in materialne koristi sosednjimi narodi. V to ime torej Bog pomozi razjasniti zdrava načela v žalostni domovini!

X.

Dopisi.

Iz Ljubljane. 3. aprila. [Izv. dop.] Včeraj je imelo „konstitucionalno“ društvo zopet svoj zbor v steklenem salonu v kazini. Prišlo je samo kakih 15 do 20 udov, da niti sklepati niso mogli. Gospod prvosrednik dr. Suppan je dolgo premišljeval, ali bi pričeli vse eno obravnavati, ali ne bi. Zmenili so se na zadnje, akoravno jih ni po pravilih zadosti pričajočih, vendar so prve nemčurske glav nazoče, in to je zadosti, da se seja začne. Mlatili so potem stara bedarstva, raztepali poljsko resolucijo, in sklenili da napravijo „Schulpennigverein“, da s pomočjo tega društva, poskušajo širiti po knjigah nemšto in prusicizem po ljudskih šolah kranjskih. Nekoliko so potem zabavljali na svoje tovariše, nenažoče ude slavnega konstitucionalnega društva, ki so celo preleni pri pivu in vinu poslušati modrost ljubljanskih nemčurskih kolovodij. To je pač očitno znamenje o nepotrebi tega društva, ki ne stori druga, ko da vedno šunta proti narodnosti. Upajmo, da ne bode poteklo več mnogo časa, da to društvo jenja po najnaravnnejšem potu, namreč da razpade samo. —

Prav lep čin nemškutarskih rovarjev ljubljanskih imam naznaniti denes občinstvu. Nekoliko časa sem dobiva deželni prvosrednik pl. Wurzbach anonimna pisma, skoraj vsak dan eno, v katerih se poskušajo ovajati ali denuncirati uradniki deželne vlade. Najprvo je blagi nemčurski denuncijant obiral tačasnega tajnika deželne vlade gospoda Areon-a rekši da ni sposoben za tako važno mesto, kakor je tajništvo pri deželni vladi, ker je gospod Areon „Slovenec“ in ud čitalnice. Ukažoval je brezimnik, naj ga gospod pl. Wurzbach takoj odpravi. Gospod Areon je bil potem menda za kazen imenovan za okrajnega glavarja v Dalmaciji. Ko je gospod Areon po mnenji nemčurskega ovaduha dosti počrnjen bil, začel je po policijskem svetovalcu gospodu Ahčinu udrihati, češ: kako je to, da vlada trpi, da je gospod Ahčin ud čitalnice in da je „narodnjak“, torej se ima mahom odpraviti! Naj blaznejše izmišljenosti in nesramnosti pa je prihranil nemčurski skrivni ovaduh za pl. Vesteneka, ki je bil po odhodu gospoda Areon-a za deželnega tajnika imenovan. Vidi se iz pisem, da gospodu nemškemu ali nemčurskemu denuncijantu najbolj preseda pravice-ljubje in poštana značajnost gospoda pl. Vesteneka. Gospod pl. Vestenek je namreč na Kranjskem, kjer je še do zdaj na deželi kot uradnik bil, na Kerškem, v Planini itd. povsod priljubljen bil, da si ni nikak „ultra“ naš, ker je ravnopravnost spoštoval — ker se je držal pozitivnih postav in povsod slovensko uradoval, kjer je bilo treba. Gospoda Vestenek-a namreč ni bilo sram slovenskega jezika naučiti se, in njemu ni v navadi kakor drugim plemenitašem kranjskim, očitno samo z zaničevanjem govoriti o narodu, med kitem je posestnik in med kitem živi. Ta dandenes redka plemenitost značaja gospoda Vestenek-a, je najbolj pekla umazanega nemškega denuncijanta, za to je pa v anonimnih pismih na tega gospoda vso svojo kačo jezo izlil. Naj prvo, pravi gospod nemški ali nemčurski ovaduh, kako je mogel gospod Wurzbach Vesteneka za tajnika imenovati, ker je ravno gospod Vestenek isti mož, ki je naročil članke v „Tagespošti“ proti gospodu Wurzbach-u, kar je popolnoma zlegano. Drugič je gospod Vestenek ud čitalnice, to je društvo v ktem se rode veleizdajne tendence; da je čitalnica „veleizdajsko“ gnezdo, najbolj dokazuje „veleizdajska“ adresa na Rusa Pogodina, ki jo je odbor čitalnice tudi podpisal. Tretjič gospod Vestenek ni ud niti kazine, niti konstitucionalnega društva, kar na dalje izbuja sumljivost do njega. Torej — sklepa zaničljiva denuncijantska duša — proč z gospodom Vestenekom.

Kdo pride za tem gospodom zdaj na vrsto,

Vpraša me namreč moj dragi —b—, ali je konec tega imena treba pisati: in (Preširin), ali: en (Preširen)? Odgovor je zopet legek. Pritekina (suffix) v tej besedi je: 'n, kar je nova slovenščina v imenovalniku edinstvenega števila moškega spola nekdaj pisala: in, na pr. prazin, silin, ličin itd.; a zdaj vedno in povsod pišemo: en, zategadelj: prazen, silen, ličen, ter ako se beseda podaljša, odpade ta brezglasni e: prazneg, silnemu, ličnih; enako je tudi: Preširen, Preširna, Preširnu itd. Dokler torej pravilno ne moremo niti ne smemo pisati: obširin, dotle ne moremo niti ne smemo pisati: Preširin, ker sta obe oménjeni besedi porojeni iz iste korenike, in ker pisavi svojskih imen, kakor je uže poprej dokazano, nemamo nikakoršnih izimkov. Še menj smetna je pisava: Preširn; kajti po tej analogiji bi trebalo tudi staviti: mirn, močn itd. A da je tukaj pred soglasnikom: n res nekak samoglasnik, nam bistro kaže to, ker se ta samoglasnik preminja v a, če nanj pade priglas, da torej poleg oblik: miren, mōčen, imamo tudi oblike: bolán, strašán, mirán, močán. — Po vsem tem, kar se je do zdaj reklo, vsak umeje sam, kako zeló kriva, smešno neznanstvena je posebno pisava: Prešern, za katero se najbolj trtgata, ti, moj ljubljeni —b—! in s toboj tudi naše vrle „Novice.“ (Dalje prih.)

Samo še malo besed mi je izpregovoriti, in vsa stvar bode razpravljeni; kajti oblika: Prešir — zdaj naposled stoji tako trdno, kakor gora.

da bode pri gospodu Wurzbach-u denunciran, ne vemo, toda to vemo, da umazani denuncijant še ni napovedal konec svojega zaničljivega delovanja.

O tem ravnjanji nam menda ni treba delati nobenih opomb, ker tako delovanje se samo ob sebe sodi. Na jako slabih tleh teh pa stoji nem-nemškutarska stranka na Kranjskem, aka njenih udov ni sram med sebo in proti drugim tako zaničljivih skrivnih sredstev, kakor smo jih navedli. Pogin take stranke je gotov! Mi bi dosta-vili popisu teh nemškutarskih junashkih činov samo prošnjo do onih gospodov, ki so Pogodinu adreso poslali, da jo v kakem slovenskem listu priobče, da se ne bode uradnikom, ki so udje čitalnice ali Matice potem očitalo, da so udje društv, ki podpisavajo „veleizdajske“ adrese.

Iz Gorice. 4. aprila. [Izv. dop.] Črne pošilja svojim volilem sledeče tiskano pismo: Častiti Gospod! Na 23. t. m. mi je došla na Dunaj po pošti nezaupnica, katira je tadi od Vas podpisana, in u katiri sem jest obsodjen, pres de bi bil popred preslišan. Jest sem pak pripravljen moje djanje in glasovanje bodisi u deželnim, bodisi u deržaunim sboru, usaki čas, in pred celim svetam opravičiti, in se nadjam de tudi Vi, kakor pošten človek in moš, in kakor svestni volivec bote pripravljen vaš podpis u' omenjeni nezaupnici u glihi vizi ocitnu in jaunu in pred celim svetam opravici. Zategavolo inu u jimenu korista nase domovine vas povabim, de izvolite priditi na 14. dan prihodniga mesca Aprila t. l. u Sezano, kir hočemo v rauno taisti sobi, u katiri se je nezaupnica kovala, ob 11. uri pred pold. se sniditi. Nadjajoč se vaše tadašnje pričjočnosti Vas pozdraulijam in ostanem Vas Sluga Ant. Černe m. p. u Tomaju 30. Marča 1872.

Tako se glasi od besede do besede Črnetovo pismo, o katerega uspehu pa dvomim, ker so Krascevi silno razdraženi na nezvestega svojega poslance. Po vsem Krasu se ne govori drugačka ko o Črnetu. Karakterističen je glas, ki je počil te dni med prostim narodom, „da se je Črne obesil!“ Gotovo pa je, da so vsi njegovi ljudje jako pobiti in da so nihče nikdar iz hiše ne počaže. Fantje so zložili na Črneta zabavljeo, ki so po vseh vaseh poje.

Iz Zagreba. 3. apr. [Izv. dop.] Naš sabor je na 15. junija sklican! to je naj novejša novica iz Zagreba. Kdor trka, temu se odpri, kdor išče ta najde, in bogme — kdor čaka, ta pričaka. Kar smo dolgo čakali, to smo zares tudi pričakali. Tandem aliquando! Hvala bogu. Do 15. junija je še poltretji mesec. Vlada in narodna opozicija, obedve imate še dovolj časa se na volilno borbo pripravljati, kajti volitve bodo brž ko ne tekar v drugej polovici meseca maja. — Na Českem volitve, pri nas volitve, na Ogerskem volitve, kamor človek pogleda nič kakor same volitve. Če vse te volitve, kakor se nadjamo, ter tudi razloge imamo se tega nadjevati, opoziciji v prilog izpadajo, bode politično stanje habsburžke monarhije morda že za pol leta čisto drugo lice imelo, nego ga denes ima. Pri nas na Hrvatskem in Ogerskem so volitve zelo drage. Ne budem se veliko zmotil, če rečem, da stoje v obsegu celega magjarorsaga kakih 5 milijonov goldinarjev. Koliko bi se moglo s tem denarjem storiti za naše zanemarjeno školstvo, za znanosti, za umetnosti, za poboljšanje cest, za izsušenje močvirjev itd. Tolika je materialna izguba, ki jo po volitvah vtrpeti moramo, kolika je pa moralična, to se ne da niti s številki pokazati, niti z besedami dopovedati. Ne utajljiv faktum je, da smo po vsakih volitvah tečajen prošlih 12 let za nekoliko moraličnih nazorov siromašnej postali.

Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti nameravala je v prid in prospeh domače umetnosti loterijo narediti, ki bi se bila vsako slednje leto ponavljala. Ogerski finančni minister je pa to prepovedal. Magjari, če po nas ne udrihajo, nas pa po nosu kreajo in breajo.

Denes prevzela je naša vlada belovarsko

Priloga „Slov. Naroda“ k št. 39., 6. aprila 1872.

županijo popolnoma pod svojo upravo. Z velikim županom Trnskim odstopilo je tudi 14 drugih uradnikov. Spet novi dokaz, da naše uradništvo vendar ni tako črno, kakor ga je Rauch svoje dni namazal.

Denašnji „Obzor“ je bil zarad svojega članka „vsak na svoje mesto!“ — zopet konfisciran, in je kasneje izšel na prvi strani prazen. Vlada bode torej narodnjakom usta mašila.

Iz Prage, 3. aprila. [Izv. dop.] Poročali ste že, da je bila naša patriotično—ekonomična družba razpuščena. Koller je pa s tem svojim činom razdražil celo take ljudi, ki se drugegač vsake vlade oklepajo in na drugi strani je je hrabremu generalu vendar menda v glavo prišlo, da ne sme spraviti českih gospodarjev ob osrednji zastop posebno glede na priprave za svetovno razstavo, za to so denes prostore razpuščenega društva zopet odprli z izgovorom, da se tekoče zadeve družbe opravljati morajo. Namestništvo je izročilo komisiji osmerih udov vodstvo zadev patriotično—ekonomičnega društva; udje te komisije so po večjem verni službeniki Kollerja, eden pa je precej, ko je bil povabljen v komisijo, odrekel se vsemu sodelovanju pri tej komisiji, katere je po krivčnosti vlade življenje dobila. Sicer pa se bode cesarju in kralju izročil protest proti razpuščenju patriotično—ekonomične družbe.

Nov jako občutljiv udarec nam je poklonila vlada. Kraljevo česko društvo znanosti imelo je od nekdaj pravico, da so njegovi udje smeli učiti na praški univerzi kot docenti brez posebne habilitacije. Vlada je že dolgo nenameščeno pustila na tukajšnji univerzi službo profesorja za česko literaturo in česko literarno zgodovino in tako so vsled blagosrčne skrbljivosti dunajske vlade Čehi v svoji zemlji, v svoji za dežele česke krone in njih českoslovansko prrbivalstvo od kralja Karla IV., kateri je imel gorko srce za sebi v vladanje izročeni narod, pogrešali učne stolice za literaturo svojega jezika! Da bi tej v nebo upijoči krivici nekoliko v okom prišlo in pomagalo českim slušateljem na praški univerzi pri učenju česke literature, je kraljevo česko društvo znanosti imenovalo za svojega učnega poznavatelja česke literature V. Nebeskega in ta je vsled stare pravice društva, katerega ud je postal, misil začeti v bodočem semestru svoja predavanja na tukajšnjem vseučilišči. A to je Kollerja in njegove patronne na Dunaji grozovito v srce speklo, da si Čehi na podlagi starih svojih, do sedaj v polni pravomoči bivajočih pravic, ustvarjajo učitelje za svojo literaturo. „Česka literatura ne sme imeti učitelja na praškem (sicer za Čehe ustanovljenem) vseučilišči“, tako je zagromel Koller sam pri sebi in na njegov svet je blaga prevzetenost minister za uk in bogičastje dr. pl. Stremayr s posebnim dopisom kralj. českemu društvu znanosti vzel pravico, po kateri so smeli njegovi udje brez habilitacije na praškem vseučilišči učiti. Ta Stremayr-Kollerjeva ordre de Mufti je spravila praško vseučilišče ob dva učitelja; začel je namreč v poslednjem času tam učiti vsled sedaj odravljene pravice dr. Emler in v bodočem semestru je misil učiti začeti česko literaturo V. Nebesky. Ravnoopravnost na praškem vseučilišči lahko razvidite tudi iz tega, da bode v nastopajočem poletnem semestru iz med 207 predavanj 146 nemških, 44 českih in ostala v raznih drugih jezikih. To govori samo. Avstrijski Nemei, kateri štejejo z vsem kakih 8 miljonov duš, imajo že sedaj tri popolne čisto nemške univerze (Dunaj, Gradec Innsbruck), dve (na Moravskem in v Salzburgu) pa še tirjajo; Čehi, katerih je 5 miljonov, morajo biti zadovoljni s 44 predavanji in morajo trpeti, da jim krivični Nemci še na lastem vseučilišču 146 predavanj pogoltne. Kaj bi še le reklo o nas ubogih Slovencih! Čehi si vsaj očitati ne morejo, da bi se ne bili povsod in o vsaki priliki potegovali za čisto česko vseučilišče, slovenskim poslancem pa se še vredno ne zdi, terjati slovensko (če tudi nepopolno) visoko solo!

Volitve za deželnizbor se ve da še

popolnem gospodujejo nad vsemi političnimi vprašanji. Vlada in njena stranka dela z vsemi močmi za zmago svojih kandidatov, seveda posebno v velikem posestvu. Vsak dan čitamo, da so si ustavoverci po razdelitvah svojih velikih posestev ali po kupljenji graščin od omahljivih „domoljubov“, glasove pomnožili. Ustavoverci dajejo za za posestva, ki so v lasti mož državopravne opozicije, svote, katerih posestva nikdar vredna niso in ni se potem čuditi, da se marsikateri „domoljub“ najde, kateremu je 30 srebrnikov ljubši, ko dom in njegova pravica. Pa tudi narodna stranka ne spi, samo da o posameznostih svoje agitacije javnost malo izve.

Neprijetno je dirnola narodne kroge novost, da bode cesar za ustavoverce glasoval. Nekateri ustavoverni listi so že veselja poskakovali, pa „priateljica“ ministra dr. Ungerja „N. F. Presse“ jim je radost skalila rekoč, da se ji zdi izvrševanje volilne pravice s cesarsko častjo nezadnljivo. Seveda morejo „Nar. Listy“ poročati, da ministerski organ iz sile čednost dela, kajti cesar je že pri zadnjih volitvah na Českem rekel, da ministerstvo ne sme upati na njegov glas in vladar se še sedaj tega drži.

V zavarovalni banki „Slaviji“ se gode čudne reči. Predsednik gosp. Šáry je odstopil in gosp. Stehlik, kateri je za Chleboradom dobil ponudbo za mesto glavnega ravnatelja, ni sprejel ravateljske službe.

Politični razgled.

„Politik“ poroča iz Ljubljane, da bode menda nedavno v čast c. k. stolnika povišani dr. Jož. Savinschegg deželní glavar kranjski.

Iz Prage se telegrafira v „N. F. Presse“, da so Čehi sklenili, da ne pojdejo v bodoči deželní zbor, naj pri volitvah zmagajo ali ne; temveč izjava českih poslancev bode modrosti kralja prepustila rešitev državopravnih zapletek.

Potovanje dveh imenitnih Čehov (Skrejšovsky in Oliva) v Zagreb in izjava v českih listih, da je sedaj potreba, da se Košut na Ogersko vrne in vodstvo zadev v roko vzame, to še vedno ne daje spati ustavovercem in Deákovecem. Vsak dan se čitajo v ministerijalnih listih cis in trans o tej stvari članki, iz katerih govorit strah in trepet pred vzajemnostjo med Čehi in Hrvati in pred Košutom, kateri se je kakor znano spreobrnil v prijatelja Slovanov. Kaka stranka pač mora to biti, katero morejo taki malenkostni dogodki že v peklenski strah spraviti.

Dva česka plemenitaša, ki sta se pri zadnjih volitvah glasovanja zdržala, knjez Fürstenberg in grof Westphalen, sta imenovana za dосmrtna uda gosposke zbornice in ministerijalni listi pravijo, da zato, ker sta obljudila za ustavoverce glasovati. Več o Češki pove dopis iz Prage.

Ogerski državni zbor bode po zadnjih poročilih 15. aprila razpuščen, ker vsled vednega in samega govorjenja levičnjakov sklepati ne more. Volilno gibanje je zato že jako živo.

Prvosednik francoske republike Thiers je pred razhodom narodnega zpora imel govor, v katerem pravi, da je Franciji mir zagotovljen, pa kljub temu mora zboljševati Francija svojo vojsko. „Mir denes ni v nevarnosti,“ je reklo Thiers, „pa Francija ni izolirana in ni brez alijanc.“ To se pravi slovensko: Francija pričakuje kmalu vojne in evropski mir je v nevarnosti.

Na Španjskem zmaguje vlada pri ravno se vršecih volitvah v državni zastop (kortes).

Razne stvari.

(Zbor „Slovenije“ v Ljubljani) je sklenil, akoravno so proti govorili gg. dr. Vošnjak, V. C. Supan, Regali in Horak, da se ne udeleži mestnih volitev narodna stranka.

(Iz Postojne) smo po nepriliki prepozno dobili poročilo o besedi v tamošnji čitalnici na

korist stradajočim rojakom 17. m. m. Igrala se je žalostna igra „Mlinar in njegova hči“, v kateri so se posebno odlikovale gospodične: Stegutova, Ditrhova in Šibernikova. Med moškimi igralci je najbolj se skazal g. Ditrh; vrlo so pa izvršili svojo nalogo tudi drugi, tako gg. Benedek, Kutin in Inočente. S pohvalo smo tudi vidili igrati gospo Lavrenčičeve in gospoda Černota. Udeležilo se je besede obilo občinstva in skupljena vstopnina precej znaša.

* (Goriško slovensko politično društvo „Soča“) bode 11. aprila zopet enkrat zborovalo in sicer je poleg družega na dnevnom redu volitev novega odbora, katera se je bila zarad neugodnih okoliščin že dvakrat odložila. Določba, da sme zdaj vsak društvenik, ki ne more priti k zboru, tudi s pooblastilom voliti, nam je porok, piše „Soča“, da bo novi odbor pravo glasilo društva in da ne bo v tem oziru starih ugovorov, da je zbor nazočih društvenikov zvolil samo tiste može, katere je ta ali oni nasvetoval. Naše polit. društvo je zdaj sestavljeni iz večidel krepkih članov; nekoliko omahljivih je odpadlo — a več čvrstih in zavednih je prirastlo in zlasti iz Krasa in iz tržaške okolice jih je v novejšem času pristopilo lepo število. Ker so občni zbori „Soča“ tako poredkom in ker je zdaj najugodniji čas za take shode, bi bilo vendar želeti, da se zberemo 11. aprila v prav obilnem številu, ter se pri tej prilikri razgovorimo ne samo o tem, kar je na dnevnom redu, ampak tudi sploh o sedanjem političnem položaju in kako nam je Slovencem na Goriškem in Slovencem sploh v tem položaju postopati, da zavarujemo na eni strani svete naše pravice, a ob enem, kolikor mogoče, pospešimo tudi materialni napredek slov. naroda sploh in naše dežele posebej. Na Goriškem, kakor menda na Slovenskem sploh, se ločimo Slovenci v dve vrsti. Eni pravijo: Pred vsem hočemo, da se nam, dajo in zagotovijo narodne naše pravice in potem naj se nam tudi ne prezirajo materialne koristi; drugi pa zahtevajo naprej železnice, ceste in enaka materialni napredek pospešujuča sredstva, — potem, pravijo, dobimo že tudi narodne pravice.

* (Tatvina.) V Sotenskem blizu Šmarj na Štajerskem so strli štiri tatje na dilje v hiši nekega posestnika in pobrali obleko in tam hranjeno mesenino. Ravno ko so tatje od hiše odhajali, se zbudil posestnik in skočil za tatovi. Enega tudi dojde in zgrabi, to da tat vzame velik nož iz žepa in ga nesrečnemu posestniku nekaterekrati v prsi zabode, tako da se siromak na tla zgrudi; na to tati pobegne in niso ga še mogli ujeti.

Gospodarske stvari.

Tržne cene.*

V Ljubljani 3. aprila. Pšenica (vagan), 6 gl. 30 kr., rž 4 gl. 10 kr. ječmen 3 gl. 50 kr., oves 2 gl. 20 kr., ajda 3 gl. 80 kr., proso 3 gl. 30 kr., turšica 4 gl. 20 kr. Krompir 2 gl. 40 kr., leča 6 gl., grah 6 gl. 20 kr., fižol 6 gl. 40 kr., maslo (funt) 56 kr., špeh 38 kr., pišč (eno) 45 kr., seno (cent) 1 gl. 40 kr., slama 1 gl. 15 kr., rudeče vino (vedro) 14 gl., belo vino (vedro) 12 gl.

V Novem mestu 2. aprila. Pšenica (vagan) 6 gl. 40 kr. ječmen 4 gl. 40 kr., oves 2 gl. 10 kr., ajda 4 gl. 6 kr., turšica 4 gl. 80 kr., krompir 2 gl. 50 kr., maslo (funt) 50 kr., seno (cent) 2 gl., slama 80 kr., rudeče vino (vedro) 9 gl., belo vino 8 gl. —

V Mariboru. Pšenica (vagan) 6 gl. 60 kr., rž 4 gl., oves 2 gl. 15., turšica 4 gl., ajda 3 gl. 40 kr. vino (staro) 12—14 gl. vedro.

V Ptuj. Pšenica 6 gl. 60 kr., rž 4 gl. 20 kr., ječmen 3 gl. 76 kr., oves 2 gl. 16 kr., turšica 4 gl.

V Celji. Pšenica 6 gl. 70 kr., oves 2 gl. 20 kr., turšica 4 gl. 10 kr.

*) Zarad pomanjkanja prostora moremo denes samo ta poročila prinesiti.

Uredn.

Dunajska borsa 5. aprila.	
Srebro	108 " 82 "
C. k. cekini	5 " 26 "

Izvrstno izdelano blago.

Vsake baže revolvarji 7 m/m, 9 m/m, 12m/m, in tudi vsake baže puške, ki se od zadaj in od spredaj nabijajo ali bašejo, tercerole (pištole), samokresi se po najnižji fabriški ceni s poštnim povzetjem (nachnahme) dobivajo pri podpisanim izdelovalcu. (68—1)

Matej Soršak,

v Kropi na Gorenjskem. (Kropp, Oberkrain.)

P. T. gg. družabnikom i naklonjencem vzajemno-zavarovalne banke

„SLAVIJE“

(63—1)

v
Pragi.

Gospodu J. U. Dr. Fr. Chleboradu se je razkladala prodaja žampaškega gradu ravno v sedanjem času za velik prestopek i ostrina očitne obtožbe se obrača žalibog tudi proti banki „Slavije“, ker je on njeni glavni ravnatelj.

Grad Žampah pa ni bil niti kupljen niti prodan za „Slavijo“ i gospod J. U. Dr. Chleborad ni opravnik, ampak po pogodb i ustanovljen podpisanim odboru podredjen uradnik. Odbor banke „Slavije“ ni imel pri prodaji žampaškega gradu nikakoršne udeležbe i zavoljo tega njima natok na „Slavijo“ nikakoršne pravne podlage.

Ker se pa pri tem tudi bankino delovanje ovira, šteje si odbor v svojo dolžnost, da očisti narodni zavod „Slavijo“ vsakoršnih neprimerjenostij, ker je naloga banke „Slavije“ odvračati domoljubno občinstvo od tujih podvetij.

Podpisani odbor upravlja banko „Slavijo“ poštano, vestno i brez dobičkalovstva v domači i splošno korist, kakor se o tem vsak družabnik prepričati more, kajti odbor je bil od občnega zpora gg. sodružabnikov banke „Slavije“ k temu s častno volitvijo poklican in vsa svoja upravila brezplačno opravlja.

Odbor sam upravlja banko, pregledava račune, obrača bankine dohodke, nakazuje stroške, sklepa kupčije. Bankino trgovstvo cvete i nese obilen sad svojim udeležencem.

K temu veselemu stanju je pripomogla pravičnost, izgledna pridnost i vestna delujočnost uradnikov banke „Slavije“ pri opravilih od odbora predpisanih i določenih. Prihodnjemu občnemu zboru predlože se o tem obili izkazi v natančen pretres. Ni tedaj uzroka banko „Slavijo“ opuščati.

Z opuščanjem banke „Slavije“ dajali bi gospodje sodružabniki i dosedanji prijatelji le prenaglo pogubno orožje v roke tujim zavodom proti gotovosti svojega vlastnega premoženja, ktero so zaupali odboru, ne pa g. J. U. Dr. Fr. Chleboradu.

Obračamo se tedaj do vseh p. t. spoštovanih členov i prijateljev „Slavije“ s prošnjo, da bi „Slaviji“ svoje naklonjenosti ne odtezali, kajti poverjeniki bodo pri občnem zboru 16. vel. travna t. l. predložili račun o svojem gospodarstvu.

Od odbora banke „Slavije“.

V Pragi dne 18. sušca 1872.

J. M. Šáry,
predsednik.

Dragotin Židlicky,
podpredsednik.

Dr. Josip Frič, Dr. Adolf Dub, J. S. Skrejšovsky, Dr. Ivan Palacky, Vekoslav Oliva, Adolf Nocar, J. Tuček, V. Vávra, mlajši.

! Zeit ist Geld !

Pravi prostor najboljše ure najceneje kupovati, je tovornica za ure FILIPA FROMMA

Rothenthurmstrasse, Nr. 9, gegenüber der Wollzeile na Dunaji.

Vse ure, na sekundo regulirane, se prodajajo s 5letno garancijo.

Samo 17 ali 18 gld. prav angleška srebrna kronometrska ura z dvojnim plaščem, prefini emalirana, z verižico iz talmizlata in medaljonom vred.

Samo 14 ali 17 gld. prav angleška srebrna kronometrska ura z enojnim plaščem in kristalnimi stekli z verižico in medaljonom v toku.

Samo 19 ali 20 gld. za navijanje, s kristalnimi stekli v najfinjetem lesenem toku.

Samo 8 ali 10 gld. prav angleška cilindrasta ura, v rubinih, kristalnem steklu, fino verižico iz talmizlata, usnjastim tokom in pismenim 5letnim garantilnim listom.

Samo 14 ali 18 gld. prav angleška remontoarska ura, a la prince of Wales najmočnejšega kalibra s kristalnim stekлом, kolesjem iz nikla v pravem, čistem zlatu; te ure imajo proti drugim prednost, da se daje brez ključa naviti; k takim uram dobi vsak varižico iz talmizlata z medaljonom in garantilnim listom zaston.

Samo 12 gld. ura v talmizlata z dvojnim plaščem, svoneto, skakaleem, kristalnimi stekli in niklovim kolesjem, z verižico iz prvega talmizlata, medaljonom, usnjastim tokom in garantilnim listom vred.

Samo 28 do 34 gld. srebrna siderno-remontoarska ura, ki se da brez ključa naviti, z verižico iz talmizlata in medaljonom vred.

Samo 15 ali 20 gld. prav srebrna siderna ura, s kristalnim stekлом, elegantno verižico in medaljonom.

Samo 12, 15, 18 gld. ure za gospe iz srebra s kristalnimi stekli, miniaturni format, prefini v ognji pozlačena z verižico za okolo vrata vred, vse v toku.

Samo 16, 18, 20 gld. Iste z dvojnim plaščem in verižico za okolo vrata.

Samo 22, 25, 30 gld. zlata ura za gospe s kristalnim stekлом in verižico za okolo vrata.

Samo 40 ali 48 gld. Zlate ure za gospe z diamanti in verižicami za okolo vrata.

Samo 60 ali 70 gld. Iste z dvojnim plaščem.

Samo 75 ali 100 gld. zlati remontoari za gospode z elegantnimi verižicami za okolo vrata.

Samo 70, 80, 100 gld. zlati remontoari za gospode s kristalnim steklom.

Samo 90 ali 120 gld. Iste z dvojnim plaščem.

Samo 200 ali 400 gld. zlati kronometrov remontoari z dvojnim plaščem.

Srebrne urne verižice gld. 2, 50, 3, 4, 5, 6, 7, 10 do gld. 12.

Zlate urne verižice gld. 18, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.

Budileci z uro 7 gld.

Ure za na steno s podobo, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 70, 80, 90.

Ure s trepetikeljem, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 80, 100, 120.

Igralnice, 2, 4, 6, 8 kosov igrajoče, gld. 15, 35, 55, 75.

Album za fotografije z muziko gld. 8, 10, 12 do gld. 15.

Tobačnice z muziko 7 gld. 50 kr.

Smokarnice z muziko 18 gld.

Svišnice z muziko 15 gld.

Ure s trepetikeljem lastnega izdelka s 5letno garancijo:

Take, ki se vsak dan navijajo gld. 10, 11, 12.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo gld. 16, 17, 18, 19, 20, 22.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo in vsake pol ure bijejo gld. 30, 33, 35.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo, vsako četrt ure bijejo in ure ponavljajo gld. 48, 50, 55.

Take, ki se vsak mesec navijajo gld. 28, 30, 32.

Ure za pisarnice gld. 10, 15, 20.

Ure za kavarne gld. 15, 25, 30.

Velika delavnica za popravke.

Stare ure, gostokrat dragi rodovinski spominki, se popravljajo in narejajo tako, kakor bi bile nove. Cene za popravke s 5letno garancijo gld. 1½, 3, 5 do 10 gld.

Edina in sama zaloga

prav angleških ur od E. in E. Emanuela v Londonu.

Vsled posebnega imenovanja dvorna zalagarja Nj. Vel. kraljice Viktorije, kralj. Visokosti princa Waleskega in vojvode Edinburgskega, Nj. Vel. Sultana in Nj. Vel. kralja Portugalskega.

Pismena naročila

se za poštni povzetki ali poslan znesek v 24 urah storé. Na posebno željo se tudi ure in verižice pod povzetkom na izbir posiljajo in za nazaj poslano denar vračuje.

Cene naše tovornice so vedno nižje ko povsod najnižje in stojimo vedno s svojimi izdelki na vrhuncu časa.

Vsi, ki nove naročiti želete,

Vsi, ki stare za nove za menjati želete,

Vsi, ki slabe za dobre zamenjati želete, so prošeni, naj se na to firmo obrnejo.

Staro zlato in srebro, državni papirji, se za najvišje cene namesto plačila jemljejo.

Dunaj.

Pred steparstvom se svari! V najnovejšem času naznajajo trgovci z igračami in bazarji, ki si ime tovorničarji ur privojujejo in celo svarila na svitlo dajejo, popolnem navadne ure brez vrednosti za angleške. Mnoge pritožbe, katere nam o tem dohajajo, nam dajejo povod svariti pred tem sleparstvom in p. t. občinstvo varovati škode. (36—4)

Čujte! nič hudega nij!

Naznanjam vam le, da so ravnokar na svitlo prišle: (69—1)

RAZLIČNE BURKE.

Zlata knjiga za veselo slovensko ljudstvo.

Spisal in založil **Gaspar II. Martelanec**. I. zvezek. — Cena 20 kr.

Knjižica obsegajo: Uvod. — Kmet Japa in gospod Manjagati. — Iz Istre nekaj. — Kako prijateljstvo neha! — Doktor Bolha. — Ta je lepa! — Bogat kmet s Planine. — Fani, koroška kuharica, ali: živeti je dobro, umreti sladko! (Strašno žalostna igra v 3 dejanjih.) — Atilova fajfa! — Anglež v Ljubljani. — Janez in Margareta.

Knjižica je krasno ilustrirana in v narodnih barvah tiskana.

Gospodom, ki so bili naročniki „Jurija s pušo“ vsled lanskega manifesta, poslali smo toliko iztisov, kolikor je znašala za omenjeni list plačana naročnina.

Kdor pošlje meni 20 kebrov, dobi precej na dom „zlato knjigo.“

Gaspar II. Martelanec, v Trstu — Via Sta. Lucia Nr. 6.

Menjavnica dunajske komisijonske banke

Kohlmarkt 4,

emitira

potegovalne liste

na pozneje zaznamovane vrste sreček in se smejo te sestave že za to k najbolj korisnim šteti, ker je vsakemu lastniku takega potegovalnega lista mogoče vse glavne in stranske dobitke samemu napraviti in razen tega obresten znesek

30 frankov v zlatu in 10 gld. v bankovejih užiti.

Vrsta A. (Na leto 16 vzdigatev.)

Mesečne rate à gld. 10 — Po plačanji zadnje rate dobi vsak deležnik sledče 4 srečke:

1 5perc. 1860letno drž. srečko za gld. 100.

Glavni dobitek gld. 300.000 s predkupno premijo a. v. gld. 400.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsake odštetve.

1 Innsbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobitek gld. 30.000.

Vrsta B. (Na leto 13 vzdigatev.)

Mesečne rate à gld. 6. — Po plačanji zadnje rate dobi vsak deležnik sledče 3 srečke:

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobitek 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobitek 80.000 tolarjev brez vsake odštetve.

1 Sachsen-Meiningensko srečko. Glavni dobitek 45.000, 15.000 južnonemške velj.

Zunanja naročila se promptno in tudi za povzetek store. — Vzdigmatveni listi se po vsaki vzdigmatvi franko — gratis razposiljajo.

V hudih bolečinah

zdraveče in krepčajoče.

Gospoda dvornega zalagarja **Jan. Hoff-a** centralna zalogna na Dunaji, Kärntnerring, 11.

Dunaj, 26. februarja 1872. Čutim se v imenu svoje matere dolžnega, svojo srno zahvaljo javno izreči. — Ker je moja mati skoz 5 mesecov od hudega kašla in vednega zasljenja zelo trpičena bila, in po zdravilih se bolj oslabela, smo iskali pomoci v Vašem **sladoizlečnem zdravilnem pivu**, katero je že pri použitiji tretje steklenice pomagalo in v 4 tednih je bila moja mati v **sedemdesetem letu** popolnem zdrava. Še enkrat se zahvali **Charlotte Schönthal**.

Reka, 26. februarja 1872. Ker sem pri gospodu Frankoviču Vašo **izvrstno čokolado** pokusila, Vas prosim s temi vrstami, da mi s poštnim povzetkom pet funtov **sladove zdravilne čokolade** najbrže pošljete.

Marie Scarpa Bruk.

Viškov, 26. februarja 1872. Prosim da mi pošljete s pošto **2 škatlj sladočokoladnega prahu za otroke** in sicer kot zdravilo proti driski, s poštnim povzetkom.

Th. Kadruvzka, c. k. državnega pravdnika namestnik.

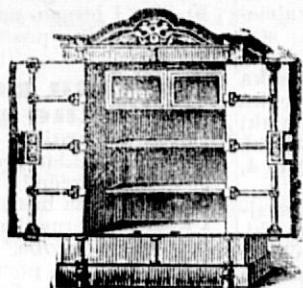
Jimramov, 28. februarja 1872. Prosim da mi po pošti s povzetkom en funt prve sorte **Vaše izvrstne sladove zdravilne čokolade**, dalje 4 kartone **prsnih sladovih bonbonov** dobre sorte pošljete. **Jakob Skutezky.**

Svarilo pred kaženjem in ponarejanjem. Sladoizleček je v steklenicah z metalnim kapsulnim zaporom, na katerem se kakor na vseh shrambicah mojih pravih sladovih fabrikatov firma Janez Hoff nahaja. (64—1)

V Ljubljani pravo samo pri gospodu **Martinu Golobu.**

V Izari: Ant. Déperis.

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s. zlato svetinjo nadarjena.

Prva štajarska c. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vlooma varnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradci,

tovarna: Beethovenstrasse 21.

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejše dovršene izdelke, za ktere je porok. po jako znižani ceni.

Proti primeremu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svote. Izključljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI,
železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradci.

Oznanilo.

Iz neke konkurzne mase se prodaja

rubljeno platneno blago

v oddelkih ali v posameznih kosih brez dražbe 10% pod cenitvo za gotovino ali povzetek.

Za zavitje in odposlanje je plačati 15 kr. za eno poslanje. — Več v pisarnici dvornega in sodnijskega advokata **dr. M. Frankl-a**, Dunaj, Tuchlauben Nr. 8 od 10—11 pred- in 2—3 popoldne.

24 prtičev brez šiva

12 štiknih blazin

12 gladkih blazin

8 štiknih prtičev za odeje

8 gladkih prtičev za odeje

največja sorta, vse prav leneno, fino, vklj. vseh 64 kosov

gld. 238.70.

III. Oddelek:

84 kosov $\frac{4}{4}$ 30vatelnega platna gld. 7, 8, 9, 9 $\frac{1}{2}$.

70 " $\frac{4}{4}$ 30 " 9, 10, 11, 12, 12 $\frac{1}{2}$.

54 " $\frac{4}{4}$ 40 " holandskega platna gld. 12, 13, 14, 15.

82 " $\frac{4}{4}$ 46 " holandskega in irlandskega platna gld. 16,

17, 18, 20.

92 " $\frac{4}{4}$ 50 " holandskega, bielefeldskega in irland-

skoga platna gld. 26, 28, 30, 32, 36, 38, 42.

57 " $\frac{4}{4}$ 54 " rumburškega platna gld. 27, 32, 35, 38, 42, 47,

55, 59, 62.

48 " 2 vatla širokih, 36 vatelnih 12 prtičev brez šiva gld. 35, 38, 42,

46, 50, 52.

123 " 30 vatlov, kanafase za posteje, vse barve gld. 4 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$, 8,

9, 10, 11, 12.

49 " 60 vatlov chiffon in angl. shirting za vatel kr. 28, 32, 35, 38, 40.

116 ducetov robecev, lan in batist, gld. 2 $\frac{1}{2}$, 3, 3 $\frac{1}{2}$, 4, 3 $\frac{1}{2}$, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

90 " obrisalnic in serviset, damast in civilh., gld. 4 $\frac{1}{2}$, 5, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8, 9,

10, 11, 12.

28 kosov miznih oprav, damast, za 6 oseb gld. 6, 7, 8, 9, 10.

32 " " " 12 " 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24.

19 " " " 24 " 30, 35, 39, 45, 46, 49.

36 lenenih sraje za gospode à gld. 3.50.

48 " " " à 4.25.

54 " " " à 4.75.

54 " " " à 5.50.

42 " " " à 6.50.

11 $\frac{1}{2}$ ducetov lenenih spodnjih hlač po gld. 27 in gld. 30 za ducet.

132 lenenih sraje za gospe à gld. 3, 4, 5, 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$, 8 $\frac{1}{2}$.

Pismena naročila na pisarnico dvornega in sodnijskega advokata

dra. M. Frankl-a, Dunaj, Tuchlauben Nr. 18, 3. nadstropje.

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanimi specijalno za ure so marsikteria s silnim hrupom napravljena in merijo edino na to, da bi prebivalci v provincijah v zanjke šli. Pa naj se vsak varuje kupiti uru, če prodajalec ne more zadostni garancije dati. Jaz ure, ki se pri meni kupijo, vselej, kakor se poljubi, ali vzamem nazaj, ali pa zamenjam, dokaz najstrože solidnosti.

Čudež novega veka

so izvrstno regulirane ure, ktere prodajam s pismenim izkazom dveletne garancije; one se zato tako dober kup dajejo, da bi se jih mnogo jemalo. Naj torej nobeden ne zamudi priložnosti in naj si pripravi reč za vsako hišo koristno in nepogrešljivo.

Za vse ure se sre garantira, kakor pri urarju.

1 zelo čedna ura, z lepo okinčano ploščo in emailiranim kazalom gld. 1.30

1 ravno takta z emailirano porcelanasto ploščo gld. 1.60

1 tista sorte, z naredbo gld. 2.80

Vsaka z budilcem 20 kr. več.

1 ura, velike oblike, lepo opravljena, s porcelanasto ploščo gld. 2.80 do gld. 3.20

1 taka fino olejana, bogato okinčana, z naredbo, da bije gld. 3.90, 4.50

1 ura s prefinim malanim prednim delom in prav pozlačenim okvirom ali z finimi Švicarskimi slikarijami, ktera bije gld. 5, 6, 7, 8

Ure za salon iz brona s steklenim povezničkom in s stalem, zelo čedna gld. 2 do 2.60

1 ura največje sorte gld. 3.20, 4.50

1 ura, dobro konstruirana, angleška, za pote, z budilcem zvezana, kteri gotovo ne pusti spati, velja z vlagališčem gld. 5

Dobro regulirane Švicarske žepne ure z dveletno garancijo, prav čeden fason z lepo verižico iz novega zlata vred.

Prav kinč za vsak salon so slovčne dunajske ure s perpendikeljem, grejo 8 dni in so v krasni 30° dolgi omari zaprite, ena, ki ne bije gld. 19, če bije gld. 4.50

Prav kinč za vsak salon so slovčne dunajske ure s perpendikeljem, grejo 8 dni in so v krasni 30° dolgi omari zaprite, ena, ki ne bije gld. 19, če bije gld. 28.

Angleške ure za žep,

s prefinim kolesjem iz niklina grejo natanko, garantira se za 5 let, da bodo prav šle. To so narbolj zanesljive ure, kar se jih jo do sedaj naredilo.

1 cylinder-kronometer ura gld. 9.50

1 ravno takta vognji pozlačena gld. 10.50

1 " " s kristalnim steklom gld. 10.50

1 " " pozlačena gld. 11.—

1 " " z dvojnim plastičem gld. 13.50

Savonet gld. 14.50

Prof. Dr. Lappièrre-a

Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi *) v 3 dneh vsak tok iz scavnika, kakor tudi **bell tok** pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18, Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih.

(59—28)

Od mnogih zdravnikov priporočena in s sijajnimi uspehi rabljena **maža za počene**

Salbe gegen Unterleibs-Brüche

od Bogoljuba Sturzenegger-a v Herisau-u, Švica, se lahko po njem samem dobi ali pa po spodaj sledenih zalogah. Ta maža nima celo nič škodljivega v sebi in ozdravi tudi zastelo počenost v najmožnih slučajih popolnoma. Cena za lonec 3 gld. 20 kr. avst. velj. (47—3)

Zaloga na Dunaji: Jos. Weiss, Apotheke zum Mohren.

Kovane uradno preiskavane **decimalne**

vage četirioglata oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15 cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55.
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.
Cena, gld.:	70	80	90	100	110.	

Balancirne vase:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30 fnt.
Cena, gld.:	5	6	7.50	12	15	18.

Nositeljna moč:	40	50	60	70	80 fnt.
Cena, gld.:	20	22	25	27.50	30.

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50 cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350.

Mosne vase:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100 cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500.

Nositeljna moč:	120	150	200	300 cent.
Cena, gld.:	600	650	750	900.

Dalje vse sorte druge vase in utegi.

» Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej: (11—84)

L. Buganiy & Comp., fabrikanti vag in utegov. **Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.**

» Vse predmete, ki se naznavajo po raznih časnikih, naj spadajo v eno ali drugo struko, poskrbi **N. Glattau-a** **Bazar** za 10 % ceneje, kakor jih dotične firme naznavajo. — Popolni cenik o več nego **15.000** predmetih zastonj in franko.

Po naslednjih čudovito nizkih cenah N. Glattau-a prvi parižki bazar za Avstrijo na Dunaji, Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse, Nr. 51, v Todeco-vi palači. Darila za gospode, gospe in otroke:

Blago iz dunajskega usnja,
znano kot najbolji fabrikat na svetu.

Ročne torbice za ženske z jeklenim obročem, ena prav velika gld. 1.20, 1.50; iz najfinjevega šagréna-usnja s pozlačeno klijavnicijo in okvirom, ena po gld. 1.80, 2.50; velike gld. 3, 3.40; prav velike gld. 3.80, 4; s predtorbico za 1 gld. več.

Praktični portemonnais, za gospe, gospode in otroke, s pozlačenimi zapornicami ali gumi-trakom po kraje. 35, 50, 85; fini gld. 1.130, 1.70; prav fini gld. 1.250, 3, 3.50.

Praktični toki za smodke po kraje. 40, 60, 80; fini gld. 1.120, 1.50; najfinejši gld. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Pisma- in denarnoše s praktičnimi predeli po kraje. 60, 80, gld. 1.; fine gld. 1.30, 1.50, 1.80; najfinejši gld. 2, 2.40, 2.80, 3.20, 4.

Znamne knjižice (notiz) kraje. 10, 15, 20, 25, 30; najfinejši v usnji, vezane kraje. 40, 50, 60, 80 gld. 1.

Potne torbe iz najmočnejšega usnja, s zaporno ključnico po gld. 2.10, 2.40, 2.70, 3.10, 3.70, 4, 4.30, 4.80. Cene računjene po velikosti.

Waterproof-popotni kovček, praktično upravljeni in razdeljeni po gld. 2.40, 2.80, 3.50, 4; prav veliki po gld. 4.50, 5, 5.50, 6.

Potne sklenice s kupico in usnjem prevelečene po gld. 1.20, 1.50, 180, 2.10, 2.40.

Krasni albumi

na izbiranje in v čudovit, mnogovrstnosti, eden za 25 podob kr. 35, 60, 80, gld. 1; najfinejši okinčan gld. 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50; za 50 podob kr. 65, 90, gld. 1.20, 1.50; najfinejši okinčan s podobami itd. gld. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4; album za 100 podob gld. 3, 3.50, 4, 5 do gld. 12; za 200 podob gld. 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7 do gld. 18, slednji v najnovejši krasotni obliki.

Albumi z muziko, igrajo, ko se odpro, dva lepa napeva, kako pripravni za darila in kinč salona. V obliki pol osmerke, najelelegantnejše vezani gld. 8.50; še finejši gld. 11, nanjeji gld. 14, 16. V obliki 1/4 osmerke, ravo tako upravljeni gld. 11, 12, 14, 16, 18, krasotvorji v obliku četverke gld. 14, 16, 18, 20, 24.

Pisme mape, vsaka s zaporom, kako praktične gld. 1.120, 1.50, 2; s popolnim pisilnim orodjem gld. 2.220, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Nesesérji najokusnejše izdelani z vsemi šivalnimi potrebsčinami po kraje. 45, 60, 80, gld. 1; veliki gld. 1.50, 1.80, 2 itd.; prav veliki, najfinejši gld. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5; krasotvorji za darila gld. 6, 7, 8, 10, 12, 14.

Cestiti prebivalci po deželi, ki bi iz Dunaja **kar koli** radi imeli, lahko vse brez izjemka dobē iz **N. Glattau-a pariškega bazara**. Tudi najmanjše naročilo se strogo, solidno in vestno izvrši.

Pahlje za plese in šetanje

v najdeči zberki. Ena priprosta, lepa, kraje 30, 40, 50, 60; s prav lepo slikarijo kr. 40, 60, 80, gld. 1, 1.20, 1.40; najkrasnejša opravljena gld. 1.80, 2, 2.50, 2.80, 3.20, 4.80, 5; Bouquet cvetlic s znotraj skrito pahljo, ktera po volji izgine, po kr. 80 gld. 1, 1.50; najfinejša po gld. 2.50, 3, 3.50.

Najbolji glavniki "z trdega kavéuka". 1 cesalni glavniki kraje. 15, 20, 25, 30, 35; 1 gost glavnik kr. 20, 25, 30; 1 glavnik z ročajem kr. 25, 30, 35; 1 vtekljivi glavnik kr. 30, 40, 50; 1 žepni glavnik kr. 10, 15, 20; 1 obvodni glavnik za otroke kr. 10, 20, 25, 30; 1 žepni glavnik s zrealom in krtačo kr. 25, 30, 40, 50.

Najboljše, po novem načinu napravljene krtače, takaršne se le tu dobe. 1 krtača za glavo kr. 30, 40, 50; fine kr. 65, 85, gld. 1; najfinejši gld. 1.50; 1 krtača za obledo kr. 50, 60, 80, gld. 1, 1.20; najfinejši gld. 1.50, 1.80, 2; 1 prav fina krtača za zobe kr. 15, 20, 25, 30, 35, 40; 1 krtač za nohte kr. 25, 30, 35, 40, 50, 60, 80.

Toaletno milo samo posebno fino. 12 kosov, velikega Glycerinovega mila gld. 1.15; 12 velikih kosov mila iz grenačnih mandelov kr. 85, gld. 1.10; dvanajstorka cvetličnega mila raznimi vonjavami gld. 1.90, 2.50; dvanajstorka mila v podobi raznovrstnega sadja kr. 95. Sicervse druge baže.

I pisa garnitura obsezojoča 100 najfinejših listov papirja s povoljnimi črkami in imeni, 100 najfinejših zavitkov in 100 pečatnih znakov. Vse to v kup za gld. 1; še manjši gld. 1.35; najfinejši z barvanimi zavitki gld. 1.70.

1000 pečatnih iznamk. poslačeno tiskanih na nov patentiran način gumiranih, s povoljno firmo, grbom itd., velja le gld. 1.60, 500, gld. 1.25.

Najpotrbnejši na potovanji je dober Lefaucieux-revolver, s katerim se v 6 sekundah zanesljivo 6krat vstrelji, brez da bi se petelin napel; razen te hitrosti to orožje tudi daleč nese, na 7 milimetrov gld. 13.50; 100 patron gld. 3.50; na 9 milimetrov gld. 17, patron gld. 4, na 12 milimetrov gld. 19, patron gld. 4.50, Pestni revolverji 5" dolgi po gld. 8.50, patroni gld. 3.50.

Resna beseda kadilem! Neredko se pripeti ka po slabem papirju za cigarete ostane v ustih slab okus, škodljiv zdravju. Temu se je prišlo v okom, ker se zamora kaditi turski tabak brez papirja prav prijetno. 1 steklena cev, v katero se nabaše tabak, katera nadomesti papir in prihrani vso mujo veljalo kr. 25.

Kolosalna razprodaja

od več na kant prišlih fabrik za marele in solnčnike.

Dežniki (marele). Velika lepa marela gld. 1.50, 1.90; Alpaka-dežnik gold. 2.80, 3.50; Dežnik iz ponarejene svile (Zanella) gld. 3.20, 3.60, 4; iz težke lionske svile po gld. 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50.

Solnčniki. Pomladni solnčniki iz lionske svile gld. 1.90, 2.20; s svilno podlogo gld. 2.80, 3; iz navadnega blaga kr. 60, 80; velik solnčnik iz tkanine kr. 80, gld. 1, 1.20; iz težke svile gld. 2, 2.40, 2.80; s svilno podlogo gld. 3.20, 3.80, 4, 4.50; sončniki gld. 1.80, 2.50, 3.

Tovarniška zalog najboljših preramnic, za ktere se daje poroštvo. Dvoje iz angleških koncev kr. 45, 60, 80; svilnatih kr. 85, 95, gld. 1.10, 1.60.

Imenitni peresniki in noži iz bessemek-jekla, znani kot najboljši na svetu, po kr. 20, 30, 40, 60, 80, gld. 1, 1.20, 1.50.

Imenitne žlice iz bessemek-jekla, dobro pocinjene, kakor srebrne nikdar barve ne spremenje. Dvanajstorka jedilnih žlic kr. 85, finejši gold. 1.20; dvanajstorka žlic za kavo kr. 45.

Kinežko srebro s srebrnimi ploščami, boljši kot navadno kinežko srebro, ker se predmeti iz kinežkega srebra preplečejo z močno srebrno ploščo, se prodajajo le v podpisanim bazaru. Poroštvo za kinežko s srebre srebrnimi ploščami se daje na 10 let. 12 žlie le gld. 16.50, žlice za kavo gld. 9.20; dvanajstorka nožev in vilje gld. 26.50, 28; žlice za sestavljanje gld. 9.80, 12; 1 solnica najelephantne oblike gld. 2.40, 2.85, 3; štupnica (za poper) gld. 1.45, 1.90; razstavljevalec za sladkor gld. 1.90, 2.10; 1 velika žlica za mleko gld. 2.75, 3.40; 1 velika žlica za juho gld. 5.40, 6.40, 7; Slonjaki za nože v novi jako elegantni obliki gld. 3.25; 1 par miznih svečnikov gld. 4, 4.90, 5.85, 6.30, 7.25.

Kina-Alpaka-žlice, z bogat lepoto in vztrajnosti imenitne. 12 navadnih žlic gld. 2.35, 2.75, 3.50, 4.50, 5.20; 12 žlice za kava gld. 1.30, 1.60, 2.35; 1 velika žlica za juho kr. 90, gld. 1.20; za mleko kr. 45, 60.

Prave pipice za smodke iz morske pene lepo zrezljane po kr. 50, 80, gld. 1; krasotvori po gld. 1.50, 1.80, 2, 2.50; povrno taki ceni so tudi gladke pipice z ustnikom iz jantara v zalogi.

Najfiniji štajerski in angležki noži v vilici, dvanajstorka z lesenim ročajem gld. 2, 2.40, 3; z bivolo-koščenim ročajem gld. 4.50, 5, 5.50, 6; najfinejši gld.

7, 8, 9; dvanajstorka za dessert gld. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Alpaka-svečniki, zbuhnjeni, priznani kot najboljši: visokost 4" 5" 6" 7" 8" 9" 10"